

Stöd inför beställning/upphandling av dagvattenutredning – vilka frågor ska utredningen svara på.

Sammanställt av samhällsbyggnadsavdelningen och avdelningen för miljö- och hälsoskydd på kommunledningskontoret samt Sollentuna Energi och Miljö AB i mars 2021 (version 5). Vid framtagandet av denna version deltog Paola Ponzio, Towe Holmborn och Ann-Christin Granfors på KLK samt Jonas Brander och Henrik Haraldsson på SEOM. Vid behov av stöd att granska dagvattenutredningar kontaktas i första hand Paola Ponzio (paola.ponzio@sollentuna.se) samt SEOMs affärsområde vatten (vatten@seom.se).

När ska dagvattenutredning göras?

Dagvattenutredningar tas fram i samband med framtagande av ny detaljplan (samt vid större ombyggnation på kommunens mark).

I en detaljplan som endast gäller en eller några få småhus behövs inte en separat dagvattenutredning även om dagvattenfrågan behöver hanteras.

Om ett detaljplanearbete inte innebär en förändrad markanvändning/genomförande utan enbart innebär administrativa förändringar behöver ingen dagvattenutredning tas fram.

Om ett detaljplanearbete görs för förändrad markanvändning/genomförande av en viss del av planområdet ska förslag på utredningens omfattning stämmas av i tidigt skede med kommunen och VA-huvudmannen.

Lämpligt innehåll i dagvattenutredning

Nedanstående aspekter bör i många fall efterfrågas i den dagvattenutredning som görs i samband med framtagande av detaljplan i större exploateringsprojekt. Inför ett uppdrag behöver förfrågan anpassas efter områdets förutsättningar.

- Redogör för recipientens status och status för berörda vattenförekomster (yt- och grundvatten).
- Redovisa vattendelare (ytliga avrinningsvägar genom området samt in och ut ur området).
- Redovisa eventuell översvämningsrisk, både höjning av havs- och sjönivåer och skyfall (se kommunens kartering av 100-årsregn).
- Bedöm behovet av rening för att klara miljö kvalitetsnormerna för ytvatten (MKN) enligt kommunens riktvärden (se vattenplanens kapitel 4 om strategiska ställningstaganden samt kapitel 9, bilaga 2, för mer information om vilka åtgärdsnivåer som gäller).
- Bedöm risker kopplade till negativ påverkan på grundvattennivåer och MKN för grundvatten. Detta är särskilt viktigt inom vattenskyddsområde.
- Redovisa konkreta förslag till dagvattenhantering inom området vad gäller infiltrering, fördröjning och rening. Peka ut lämpliga ytor för detta inom planområdet. Redogör för lämpliga och väl definierade utrymmeskrav (volym och/eller yta) eller kapacitetskrav, alltså kvantitetskrav på åtgärder, samt gärna exempel på kvalitativa åtgärder (utformningsmässigt).
- Belys hur släckvatten och olyckor ska kunna hanteras, speciellt inom skyddsområde för grundvatten samt om planen berörs av transportled för farligt gods.
- Redovisa konkreta förslag på hur skyfall (med en återkomsttid på 100 år) ska hanteras, om översvämningsrisk finns.
- Belys eventuella utmaningar för en hållbar dagvattenhantering och översvämningshantering utifrån föreslagen exploatering. Till exempel hårdgörande av ytor, avrinningsvägar och lämpligheten att infiltrera utifrån jordart och med hänsyn till eventuella markföroreningar, grundvattenförekomster och vattenskyddsområden.
- Redovisa dagvattenflöden och föroreningar (halter och mängder) inom området idag och vid föreslagen exploatering före samt efter föreslagen dagvattenhantering. Ange beräknade reningseffekter för föreslagna anläggningar i tabeller.

- Beskriv bräddpunkt till ledningsnätet eller utsläppspunkt till recipient vid direktutsläpp.
- Beskriv översiktligt genomförande samt det underhåll och den skötsel som krävs för den föreslagna hanteringen/anläggningen. Till exempel: krävs mycket avancerad skötsel eller nya tekniska lösningar? Något speciellt att tänka på för den föreslagna anläggningen?
- Beskriv hur föreslagen dagvattenhantering kommer bidra till att MKN kan följas.
- Redovisa vilka underlag som använts samt hur man tagit hänsyn till de fem punkterna i kommunens dagvattenpolicy.
- Övriga frågor relevanta för området.
- Sammanfattning av förslag på fortsatt relevant arbete.

Grundläggande förutsättningar som gäller för dagvattenhantering på kvartersmark och allmän platsmark, utan inbördes rangordning

- Miljökvalitetsnormer för grundvatten.
- Miljökvalitetsnormer för ytvatten. Kommunens recipientspecifika riktvärden samt fördröjningskravet om 20 mm ska tillämpas. Detta förklaras närmare i kommunens vattenplan, kapitel 9 (bilaga 2). Vattenplanen antogs 2020.
- Kommunens översiktsplan, antagen 2012, aktualitetsförklarad 2018.
- Kommunens (Oxunda Vattensamverkan) dagvattenpolicy, antagen 2016.
- Vattenskyddsområde för grundvattentäkterna Rotsunda och Jästbolaget.
- Eventuella vattendomar och markavvattningsföretag.
- Dagvattnet ska i första hand tas om hand och renas inom planområdet.
- Avrinning från markområden bör inte öka efter exploatering (kommunen tillämpar samma fördröjningskrav om 20 mm, se vattenplanens kapitel 4 och kapitel 9 (bilaga 2)).
- Klimatfaktor på minst 1,25 för kortare varaktighet än en timme, tabell 1.3 i P110 (Svenskt Vatten).
- Dimensionering av nya dagvattensystem beräknas för både fylld ledning och trycklinje i marknivå enligt tabell 2.1 i P110 (Svenskt Vatten).
- Kommunens tekniska handbok och SEOMs tekniska standard.
- Takvatten ska, likt annat dagvatten, tas om hand inom fastigheten. Om annan lösning behöver tillämpas (till exempel om tak vetter mot gata utan förgårdsmark) ska detta stämmas av i tidigt skede med kommunen och VA-huvudmannen.

Underlag som är aktuella för uppdraget

Kommunen kan tillhandahålla följande material – i detaljplanarbeten kontaktas planarkitekten i första hand:

- Karta över utredningsområdet (dwg-format)
- Grundkarta med höjddata (dwg-format)
- Ortofoto (även IR-bilder finns)
- Geoteknisk utredning (i den mån den finns)
- Dagvattenpolicy antagen 2016-04-07: <https://www.sollentuna.se/globalassets/bygga-bo-och-miljo/miljo-och-halsa/vattenvard-och-badvatten/vattenvard-och-badvatten/vattenvardsarbete/dagvattenhantering/dagvattenpolicy-2016.pdf>
- Skyfallskartering (kommunens egen från 2015)
- Kommunens tekniska handbok
- Vattenskyddsområde, karta och föreskrifter (föreskrifter finns på hemsidan, karta finns i dwg-format)
- Vattenplanen antagen 2020-12-10, se kapitel 4 och kapitel 9 (bilaga 2): <https://www.sollentuna.se/bygga-bo--miljo/miljo--och-klimatarbete/Vattenvard/vattenplan-2020/>

SEOM (affärsområde vatten) kan tillhandahålla följande material:

- Ledningskarta med ålder, material och nivåer, befintliga förbindelsepunkter, i första skedet pdf, kan beställas som dwg. Ledningsunderlag beställs via <https://www.ledningskollen.se/>
- Kända problem, planerade förändringar i befintligt ledningsnät, t ex kapacitetsbrist.
- Information om grundvattennivåer från mätningar i grundvattenrör i kommunen.
- Teknisk standard VA SEOM

Övriga underlag

- Gällande MKN samt bedömd status för kommunens vattenförekomster hämtas från VISS.
- Övergripande info och miljöövervakningsdata gällande kommunens vatten kan hittas i kommunens vattenplan eller miljöbarometer: <https://sollentuna.miljobarometern.se/vatten/>
- Jordartskarta 1:25 000 – 1:100 000 – SGU
- Sårbarhetskarta för grundvatten – SGU
- Kännedom om förorenade områden – Länsstyrelsens databas över potentiellt förorenade områden.
- Övriga ledningsslag hänvisas till www.ledningskollen.se
- Miljösamverkan i Stockholms län, 2014. Tillsyn av dagvatten (handläggarsöd)
- Skyfallskartering Stockholms län, 2021 Länsstyrelsen Stockholm (obs höjddata från 2011-2014)